

02009733007020008

13253

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 973

30 Ιουλίου 2002

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, των σωματείων: α) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, (παρακάτω και «ΣΕΤΤΓ»), β) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ (παρακάτω και «ΠΕΤΑΓΑ») και γ) ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ (παρακάτω και «ΕΤΓΜΘ») κατά των εταιριών ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. (παρακάτω και «Ολυμπιακή»), ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. (παρακάτω και «Aegean») και ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., (παρακάτω και «Αχον»), σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, τις οποίες καταγγέλλουν για παράβαση των άρθρων 1παρ1 και 2, του ανωτέρω νόμου 1

Αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, των επιχειρήσεων: 1)Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αφοί Γ. Ζαζόπουλοι Ο.Ε.», 2) Του Σταύρου Βαλαβάνη, 3) Του Ιωάννη Μάνθου, 4) Του Γεωργίου Αντωνάτου, 5) Του Λουκά Πανταζή, 6) Του Νικολάου Παναγιωτίδη, 7) Του Ιωάννη Κασίδα, 8) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αφοί Μ. Πιστοφίδη Ο.Ε.», 9) Της Βαρβάρας Ζαχαρακούλη, 10) Του Αναστασίου Χριστοφορίδη, 11) του Ν. Θεοφανόπουλου, 12) Της Φωτεινής Αγγελοπούλου και 13) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αγγελ. Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.» κατά της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Ε.», σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, την οποία καταγγέλλουν για παράβαση του άρθρου 2 του ανωτέρω νόμου . 2

Γνωμοδότησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού επί του από 14.2.2002 ερωτήματος της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως προς το αν οι συγκεκριμένες επιχειρήσεις που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του Ν. 2000/91, όπως ισχύει, εξαιρούνται των διατάξεων περί προληπτικού ελέγχου συγκεκριμένων του Ν. 703/77 3

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Απόφαση ⁽¹⁾ 215/III/2002

(1)

Αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, των σωματείων: α) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, (παρακάτω και «ΣΕΤΤΓ»), β) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ (παρακάτω και «ΠΕΤΑΓΑ») και γ) ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ (παρακάτω και «ΕΤΓΜΘ») κατά των εταιριών ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. (παρακάτω και «Ολυμπιακή»), ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. (παρακάτω και «Aegean») και ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., (παρακάτω και «Αχον»), σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, τις οποίες καταγγέλλουν για παράβαση των άρθρων 1 παρ. 1 και 2, του ανωτέρω νόμου.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 9η Μαΐου 2002, ημέρα Πέμπτη και ώρα 10.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,

Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυόμενου του τακτικού Θεόδωρου Δεληγιαννάκη,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Ιωάννης Κατσουλάκος,

Χαρίσιος Ταγαράς και

Νικόλαος Βέττας.

Γραμματέας: Σωτηρία Πανιέρα, κωλυόμενης της τακτικής Αλεξάνδρας - Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασεως ήταν η από 1.2.2002 αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, των σωματείων: α) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, (παρακάτω και «ΣΕΤΤΓ»), β) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ (παρακάτω και «ΠΕΤΑΓΑ») και γ) ΕΝΩΣΗ

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β'/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός []).

ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ (παρακάτω και «ΕΤΓΜΘ») κατά των εταιριών ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. (παρακάτω και «Ολυμπιακή»), ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. (παρακάτω και «Aegean») και ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., (παρακάτω και «Αχον»), σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, τις οποίες καταγγέλλουν για παράβαση των άρθρων 1παρ1 και 2, του ανωτέρω νόμου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: α) ο νόμιμος εκπρόσωπος του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, Ιωάννης Ευαγγέλου, μετά του πληρεξουσίου δικηγόρου, Ευαγγέλου Παπαγεωργίου β) οι νόμιμοι εκπρόσωποι της ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑΣ ΕΝΩΣΗΣ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, Σπυρίδων Γκίνης, Ελευθέριος Θεοφανόπουλος, Αθανάσιος Μαρίνος και Σταύρος Λαγός, μετά του ως άνω πληρεξουσίου δικηγόρου, Ευαγγέλου Παπαγεωργίου καθώς και δ) η ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ, δια του ως άνω πληρεξουσίου δικηγόρου, Ευαγγέλου Παπαγεωργίου, ε) η εταιρεία ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε., δια του πληρεξουσίου δικηγόρου, Βασιλείου Αναγνωστόπουλου. β) η εταιρεία ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε., δια των πληρεξουσίων δικηγόρων, Ιωάννη και Εμμανουήλ Δρυλλεράκη.

Η εταιρεία ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., δεν παρέστη στη συνεδρίαση, καθόσον έχει αναστείλει τη λειτουργία της, από το Δεκέμβριο του 2001.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγησή της Γραμματείας και κατέληξε προτείνοντας, να απορριφθεί η αίτηση λήψης ασφαλιστικών μέτρων των ως άνω αιτούντων, δεδομένου ότι δεν πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις λήψεως ασφαλιστικών μέτρων που προβλέπονται στο άρθρο 9 παρ.4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι αιτούντες και οι καθών, ανέπτυξαν τις θέσεις τους, έδωσαν διευκρινήσεις, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν οι μεν αιτούντες την αποδοχή της αίτησής τους, οι δε καθών, την απόρριψη αυτής, αναφερόμενοι και στα υπομνήματα που θα προσκομίσουν.

Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι τις 20.5.2002, ημέρα Δευτέρα, στα ενδιαφερόμενα μέρη για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη, στην ως άνω αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 13η Ιουνίου 2002, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11:30, και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, προφορικά και εγγράφως τα ενδιαφερόμενα μέρη καθώς και τα υπομνήματα που προσκόμισαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Με την προαναφερθείσα αίτηση τα σωματεία ΣΕΤΓΓ, ΠΕΤΑΓΑ και ΕΤΓΜΘ καταλογίζουν στις καθών εταιρείες εναρμονισμένη πρακτική και κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης (άρθρ.1 παρ.2 και άρθρ.2 ν.703/77, αντίστοιχα), κατά την εκ μέρους των εταιρειών λήψη αποφάσεων με τις οποίες, προκειμένου για τα εισιτήρια εσωτερικού, αφενός μεν αυξάνουν ουσιαστικά την τιμή, με την «έντεχνη» κατάργηση των φθηνών ή οικονομικών ναύλων, αλλά και με την κατάργηση όλων των ναύλων «κοινωνικής ευαισθησίας» (νέοτητας και τρίτης ηλικίας), αφετέρου μειώνουν την προμήθεια των ταξιδιωτικών πρακτόρων από

9,25% σε 6,94 %, καθαρό. Περαιτέρω υποστηρίζουν ότι οι συνέπειες των εν λόγω αποφάσεων για τα μέλη τους είναι καταστροφικές, σε βαθμό που, συντρεχουσών και των λοιπών προϋποθέσεων, επιβάλλεται η λήψη ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ.4 του Ν. 703/77.

Την ίδια εξ άλλου ημερομηνία οι αιτούντες υπέβαλαν και την επί της ουσίας καταγγελία εις βάρος των καθών, επικαλούμενοι παραβίαση των προαναφερθεισών διατάξεων.

Οι αιτούντες έχουν περί τα 1.650 μέλη, τα οποία δραστηριοποιούνται στον ευρύτερο τομέα παροχής τουριστικών υπηρεσιών.

Οι καθών αεροπορικές εταιρείες, μέλη του Διεθνούς Συνδέσμου Αερομεταφορών (ΙΑΤΑ), κατέχουν άδεια εκμετάλλευσης Α' κατηγορίας (δηλ. αεροσκάφη άνω των 20 θέσεων) για την εκτέλεση δημοσίων αεροπορικών μεταφορών εντός και εκτός της ελληνικής επικράτειας, με τακτικές ή έκτακτες πτήσεις για τη μεταφορά επιβατών, ταχυδρομείου και φορτίου.

Την έκδοση ασφαλιστικών μέτρων ο Ν. 703/77 εξαρτά από δύο προϋποθέσεις, πρώτον, να πιθανολογείται παράβαση των άρθρων 1 ή 2 του Νόμου, δεύτερον, να συντρέχει επείγουσα περίπτωση προς αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στον αιτούντα ή στο δημόσιο συμφέρον.

Από τα κατατεθέντα έγγραφα και την προφορική διαδικασία η Επιτροπή θεωρεί ότι ανέκυψαν στοιχεία βάσει των οποίων θα μπορούσε ενδεχομένως να υποστηριχθεί ότι έχει διαπραχθεί παραβίαση των περί προστασίας του ανταγωνισμού ουσιαστικών διατάξεων του Νόμου 703/77. Θεωρεί εντούτοις ότι παρέλκει η περαιτέρω εξέταση των εν λόγω στοιχείων, δηλαδή ότι η παρέλκει η εξέταση του ζητήματος κατά πόσο με τα στοιχεία αυτά μπορεί να γίνει λόγος για «πιθανολόγηση» υπό την έννοια του άρθρου 9 παρ.4 του Νόμου 703/77 (διαπίστωση που θα αντιστοιχούσε στην πρώτη προϋπόθεση της διαταγής ασφαλιστικών μέτρων), τούτο δε διότι η Επιτροπή διαπιστώνει ομοφώνως ότι δεν πληρούται η δεύτερη προϋπόθεση, εκείνη δηλαδή της επείγουσας περίπτωσης προς αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στον αιτούντα ή στο δημόσιο συμφέρον.

Την εκτίμησή της ως προς τη μη συνδρομή της δεύτερης αυτής προϋπόθεσης η Επιτροπή θεμελιώνει στις εξής διαπιστώσεις.

Κατά πάγια, καταρχάς, νομολογία, η απαίτηση «άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης» ουδόλως ικανοποιείται με μόνη την οικονομική ζημία των αιτούντων, έστω και σημαντική. Απαιτώντας, μεταξύ άλλων, «ανεπανόρθωτη» βλάβη, ο νόμος αποσκοπεί να περιορίσει τη λήψη των ασφαλιστικών μέτρων μόνο σε περιπτώσεις που άνευ αυτών υφίσταται αδυναμία συνέχισης της λειτουργίας της επιχείρησης.

Τέτοια περίπτωση δεν συντρέχει κατά την Επιτροπή στην υπό κρίση υπόθεση, υπό την έννοια ότι, ακόμη και αν γίνουν δεκτά τα διαλαμβανόμενα από τους αιτούντες σχετικά με την επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης των μελών τους και τον κίνδυνο, έστω, διακοπής λειτουργίας ορισμένων εξ αυτών, ουδόλως αποδείχθηκε ότι αυτό οφείλεται αποκλειστικώς ή, έστω, σε μεγάλο βαθμό στις καταγγελλόμενες αποφάσεις των καθών.

Ειδικότερα, δεν υποστηρίχθηκε, και ούτε βεβαίως αποδείχθηκε, ότι υπάρχουν μέλη των αιτούντων με κύκλο εργασιών προερχόμενο αποκλειστικώς ή, έστω, σε ιδιαίτερα μεγάλο ποσοστό, από πωλήσεις αεροπορικών εισιτηρίων εσωτερικού. Στην αίτηση ασφαλιστικών μέτρων υποστηρίζεται ότι 100 μέλη του πρώτου αιτούντος ασχο-

λούνται αποκλειστικά με τον εσωτερικό τουρισμό, ενώ το υπόμνημά αναφέρει ότι υπάρχουν 577 γραφεία (χωρίς να διευκρινίζεται πόσα εξ αυτών ανήκουν στα 1650 μέλη των αιτούντων, έναντι των 4.200 τουριστικών γραφείων όλης της χώρας), που δεν δικαιούνται να εκδίδουν αεροπορικά εισιτήρια εξωτερικού. Τα εν λόγω γραφεία όμως παρέχουν, ως εκ του αντικειμένου τους, σειρά άλλων τουριστικών υπηρεσιών, πέραν δηλ. των αεροπορικών εισιτηρίων εσωτερικού, λ.χ. εκδόσεις εισιτηρίων πλοίων, τραϊνών και λεωφορείων, κρατήσεις ξενοδοχείων, ενοικιάσεις αυτοκινήτων, ξεναγήσεις κ.λπ. και δεν προσκομίσθηκε κανένα στοιχείο από το οποίο να προκύπτει η ιδιαίτερα μεγάλη εξάρτησή τους από τα αεροπορικά εισιτήρια εσωτερικού. Το ίδιο ισχύει και αν δεν λάβουμε υπόψη μόνο τα αεροπορικά εισιτήρια, αλλά και τα οργανωμένα ταξίδια, όπου, σύμφωνα με τα υποστηριχθέντα από τους αιτούντες, το αεροπορικό εισιτήριο αντιστοιχεί στο 50% περίπου της συνολικής τιμής του ταξιδιού, ούτε υποστηρίχθηκε ούτε, βεβαίως, αποδείχθηκε ότι υπάρχουν πρακτορεία με κύκλο εργασιών προερχόμενο αποκλειστικά (ή σε πολύ μεγάλο ποσοστό) από αεροπορικά εισιτήρια εσωτερικού και οργανωμένα ταξίδια εσωτερικού με αεροπορικές μετακινήσεις. Ούτε δραχμικοί σχετικοί υπολογισμοί υποβλήθηκαν στην Επιτροπή.

Περαιτέρω, η συνολική αύξηση της τιμής των εισιτηρίων έχει ως αποτέλεσμα ότι, παρά τη μείωση του ποσοστού προμήθειας, οι συνολικές δραχμικές εισπράξεις δεν μειώνονται ή, έστω, δεν μειώνονται ουσιαδώς. Κατά το παράδειγμα που περιέχεται στο ίδιο το υπόμνημα των αιτούντων, το κόστος ταξιδιού τετραμελούς οικογένειας πριν τις 25.10.2001 θα ήταν 93.250 δρχ. και μετά τις 25.10.2001 θα ήταν 122.920 δρχ., ενώ η προμήθεια θα ήταν 8.650 δρχ. και 8.530 δρχ., αντίστοιχα, θα παρέμενε δηλ. πρακτικώς αμετάβλητη.

Και ναι μεν μπορεί να υποστηριχθεί (και υποστηρίχθηκε) ότι η αύξηση των τιμών των εισιτηρίων, ενόψει και του κλίματος που δημιουργήθηκε από τα γεγονότα της 11ης Σεπτεμβρίου, είχε ως αποτέλεσμα τον περιορισμό της αεροπορικής μετακίνησης, αυτό όμως δεν αποδεικνύεται από τα στοιχεία της Γραμματείας, μη αμφισβητηθέντα από τους αιτούντες, σύμφωνα με τα οποία το σύνολο της αξίας των πωληθέντων εισιτηρίων εσωτερικού για τους μήνες Οκτώβριο - Δεκέμβριο 2001 (την πιο επηρεασμένη δηλ. περίοδο) ανήλθε σε 11,3 εκατ. δραχμές, έναντι 12,6 για την αντίστοιχη περίοδο του 2000, μείωση δηλαδή μόλις της τάξεως του 10%.

Αλλά και η μείωση αυτή αντισταθμίζεται, τουλάχιστον μερικώς, από τη χρησιμοποίηση εκ μέρους των ενδιαφερομένων, άλλων μέσων μεταφοράς, για τα οποία οι αιτούντες εισπράττουν κανονικώς τις προμήθειές τους.

Εν πάση περιπτώσει, προκειμένου και πάλι για τα αεροπορικά εισιτήρια εσωτερικού, επισημαίνεται ότι, κατά το μέτρο που, λόγω ακριβώς των αυξήσεων, ο ίδιος κύκλος εργασιών επιτυγχάνεται με έκδοση λιγότερων εισιτηρίων, προκύπτει όφελος των πρακτόρων, αφού εισπράττουν την ίδια δραχμικώς προμήθεια με έκδοση λιγότερων εισιτηρίων, με λιγότερα δηλ. έξοδα, αφού κάθε εισιτήριο έχει τα δικά του πρακτικώς έξοδα (τηλέφωνα με τον πελάτη, αποστολή ενδεχομένως με courrier κλπ.).

Προστίθεται ότι η μείωση των προμηθειών αφορούσε τους μείζονες αεροπορικούς προορισμούς (Αθήνα -

Θεσ/νίκη, Αλεξανδρούπολη, Καβάλα, Ηράκλειο, Χανιά, Κώ Ρόδο, Μυτιλήνη, Κέρκυρα) και έτσι δεν έπληξε ή, πάντως, έπληξε πολύ λιγότερο τα μικρά ταξιδιωτικά γραφεία της επαρχίας.

Οι σκέψεις που προηγούνται δεν εμπεριέχουν αμφισβήτηση από την Επιτροπή της επιδείνωσης της οικονομικής κατάστασης πολλών τουριστικών γραφείων. Η Επιτροπή θεωρεί όμως ότι η εν λόγω επιδείνωση αποτελεί συνέπεια μιας γενικότερης αλλαγής της δομής της τουριστικής αγοράς και αναπροσαρμογής των συνθηκών και πρακτικών των τουριστών, αλλά και των επιχειρήσεων παροχής τουριστικών υπηρεσιών. Η χρήση του internet, αλλά και άλλων κινήτρων, κυρίως για παροχές που, όπως τα αεροπορικά εισιτήρια εσωτερικού, δεν απαιτούν εξειδικευμένες συμβουλές, ενθαρρύνει την άμεση επαφή του πάροχου και του αποδέκτη των υπηρεσιών, με αποτέλεσμα οι υπηρεσίες διαμεσολάβησης να συρρικνώνονται εκ των πραγμάτων, ουσιαδώς,

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού κρίνει ότι δεν συντρέχει περίπτωση λήψης ασφαλιστικών μέτρων στην επίδικη υπόθεση και απορρίπτει τη σχετική αίτηση των σωματείων: α) ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ, («ΣΕΤΤΓ»), β) ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΑΕΡΟΜΕΤΑΦΟΡΩΝ («ΕΤ-ΓΜΘ»), και γ) ΕΝΩΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΓΡΑΦΕΙΩΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ (παρακάτω και «ΠΕΤΑΓΑ») κατά των εταιριών ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ Α.Ε. (παρακάτω και «Ολυμπιακή»), ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ Α.Ε. (παρακάτω και «Aegean») και ΑΧΟΝ ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΗ Α.Ε., (παρακάτω και «Achon»).

Η απόφαση εκδόθηκε την 13 Ιουνίου 2002.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος
ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ

Η Γραμματέας
ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΑΝΙΕΡΑ

Απόφαση ⁽¹⁾ 218/III/2002

(2)

Αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, των επιχειρήσεων: 1) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αφοί Γ. Ζαζόπουλοι Ο.Ε.», 2) Του Σταύρου Βαλαβάνη, 3) Του Ιωάννη Μάνθου, 4) Του Γεωργίου Αντωνάτου, 5) Του Λουκά Πανταζή, 6) Του Νικολάου Παναγιωτίδη, 7) Του Ιωάννη Κασίδα, 8) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αφοί Μ. Πιστοφίδη Ο.Ε.», 9) Της Βαρβάρας Ζαχαρακούλη, 10) Του Αναστασίου. Χριστοφορίδη, 11) του Ν. Θεοφανόπουλου, 12) Της Φωτεινής Αγγελοπούλου και 13) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αγγελ. Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.» κατά της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Ε.», σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, την οποία καταγγέλλουν για παράβαση του άρθρου 2 του ανωτέρω νόμου.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας

¹ Από την παρούσα απόφαση έχουν παραλειφθεί, σύμφωνα με το άρθρο 23 παρ. 7 του Κανονισμού Λειτουργίας και Διαχείρισης της Επιτροπής Ανταγωνισμού (ΦΕΚ 361/Β/4.4.2001), τα στοιχεία εκείνα, τα οποία κρίθηκε ότι αποτελούν επιχειρηματικό απόρρητο. Στη θέση των στοιχείων που έχουν παραλειφθεί υπάρχει η ένδειξη [...]. Όπου ήταν δυνατό τα στοιχεία που παραλείφθηκαν αντικαταστάθηκαν με ενδεικτικά ποσά και αριθμούς ή με γενικές περιγραφές (εντός []).

Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 9η Μαΐου 2002, ημέρα Πέμπτη και ώρα 11.30 π.μ., με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτρης Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης,

Νικόλαος Καραμητσάνης, κωλυόμενου του τακτικού Θεόδωρου Δεληγιαννάκη,

Λεωνίδας Νικολούζος,

Χάρισιος Ταγαράς και

Νικόλαος Βέττας.

Γραμματέας: Σωτηρία Πανιέρα, κωλυομένης της τακτικής Αλεξάνδρας - Μαρίας Ταραμπίκου.

Τα λοιπά τακτικά ή/και αναπληρωματικά μέλη, καίτοι προσκληθέντα, δεν προσήλθαν λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της Συνεδρίασεως ήταν η από 20.2.2002 αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων, των επιχειρήσεων: 1) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αφοί Γ. Ζαζόπουλοι Ο.Ε.», 2) Του Σταύρου Βαλαβάνη, 3) Του Ιωάννη Μάνθου, 4) Του Γεωργίου Αντωνάτου, 5) Του Λουκά Πανταζή, 6) Του Νικολάου Παναγιωτίδη, 7) Του Ιωάννη Κασίδα, 8) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αφοί Μ. Πιστοφίδη Ο.Ε.», 9) Της Βαρβάρας Ζαχαρακούλη, 10) Του Αναστασίου Χριστοφορίδη, 11) του Ν. Θεοφανόπουλου, 12) Της Φωτεινής Αγγελοπούλου και 13) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αγγελ. Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.» κατά της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία «ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Ε.», σύμφωνα με το άρθρο 9 παρ. 4 του Ν. 703/77, όπως ισχύει, την οποία καταγγέλλουν για παράβαση του άρθρου 2 του ανωτέρω νόμου.

Στη συνεδρίαση παρέστησαν: Α) από τους αιτούντες: 1) η ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία «Αφοί Γ. Ζαζόπουλοι Ο.Ε.», δια των πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 2) ο Σταύρος Βαλαβάνης, μετά των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 3) ο Ιωάννης Μάνθου, δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 4) ο Γεώργιος Αντωνάτος, δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 5) ο Λουκάς Πανταζής, μετά των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 6) ο Νικόλαος Παναγιωτίδης, δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 7) ο Ιωάννης Κασίδας, δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 8) η ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία: «Αφοί Μ. Πιστοφίδη Ο.Ε.», δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 9) η Βαρβάρα Ζαχαρακούλη, δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 10) ο Αναστάσιος Χριστοφορίδης, δια του πληρεξουσίου δικηγόρου Βασιλείου Αντωνόπουλου, 11) ο Νικόλαος Θεοφανόπουλος δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων, Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, 12) η Φωτεινή Αγγελοπούλου, δια των ως άνω πληρεξουσίων δικηγόρων Στυλιανής Σαμαρά και Ασημίνας Στουγιαννοπούλου και 13) η ομόρρυθμη εταιρεία με την επωνυμία «ΑΓΓΕΛ. Α. ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑ Ο.Ε.», η οποία δήλωσε δια της πληρεξουσίας δικηγόρου Ασημίνας Στουγιαννοπούλου, ότι παραιτείται της ως άνω αίτησης και Β)

η καθής, ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Ε.», δια του νομίμου εκπροσώπου της, Αθανασίου Κατσουρίδη, μετά της πληρεξουσίας δικηγόρου, Αθηνάς Δημητρίου.

Στην αρχή της συνεδρίασης, το λόγο έλαβε η Γενική Εισηγήτρια, Σοφία Καμπερίδου, η οποία ανέπτυξε τη γραπτή εισήγησή της και κατέληξε προτείνοντας, ότι εφόσον η ανωτέρω αίτηση για λήψη ασφαλιστικών μέτρων κριθεί παραδεκτή, εάν προηγουμένως γίνει δεκτό ότι σε περίπτωση κοινής αίτησης κάθε ένας από τους αιτούντες δεν είναι υπόχρεος σε καταβολή ολοκλήρου του προβλεπόμενου παραβόλου, όπως έγινε στην κρινόμενη υπόθεση, να απορριφθεί ως ουσία αβάσιμη. Στην συνέχεια, το λόγο έλαβαν οι αιτούντες και η καθής, ανέπτυξαν τις θέσεις αυτών, έδωσαν διευκρινήσεις, απάντησαν σε ερωτήσεις που τους υπέβαλαν ο Πρόεδρος και τα Μέλη της Επιτροπής και ζήτησαν οι μεν αιτούντες την αποδοχή της αίτησής τους, η δε καθής, την απόρριψη αυτής, αναφερόμενοι και στα υπομνήματα που θα προσκομίσουν.

Κατόπιν, ο Πρόεδρος της Επιτροπής έδωσε προθεσμία μέχρι τις 27.5.2002, ημέρα Δευτέρα, στα ενδιαφερόμενα μέρη για να προσκομίσουν τα υπομνήματά τους.

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού συνήλθε σε διάσκεψη, στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, την 10 Ιουλίου 2002, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10:00, και αφού έλαβε υπόψη τα στοιχεία του σχετικού φακέλου, την εισήγηση της Γραμματείας, τις απόψεις που διετύπωσαν, προφορικά και εγγράφως οι ενδιαφερόμενες εταιρείες και τα υπομνήματα που αυτές προσκόμισαν,

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ :

Με την με αριθ. πρωτ. 572/20.2.2002 αίτησή τους για λήψη ασφαλιστικών μέτρων και μετά την υποβολή σχετικής καταγγελίας (αριθ. πρωτ. 571/20.2.2002), οι παραπάνω αιτούντες ζητούν τη λήψη ασφαλιστικών μέτρων κατά της ανώνυμης εταιρίας με την επωνυμία: «ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ Α.Ε.», επικαλούμενοι παράβαση του άρθρου 2 του Ν. 703/77, όπως ισχύει.

ΙΑ) Οι αιτούντες ασχολούνται με τη διανομή των παραγομένων και εισαγομένων καπνοβιομηχανικών προϊόντων της εταιρίας ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., ενώ, παράλληλα, οι περισσότεροι εξ αυτών, εμπορεύονται και ζαχαρώδη προϊόντα και ψιλικά. Μεταξύ των προϊόντων που διέθεταν ήταν και τα τσιγάρα με τα σήματα CAMEL - MORE - SALEM, τα οποία, μέχρι 31.12.2001, προμηθεύονταν από την εταιρία ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε., η οποία παρήγαγε και διέθετε κατ' αποκλειστικότητα τα συγκεκριμένα προϊόντα στην ελληνική αγορά.

Από 1.1.2002 τα παραπάνω προϊόντα εισάγονται κατ' αποκλειστικότητα και διατίθενται στην ελληνική αγορά από την καθής εταιρία.

ΙΒ) Η καθής εταιρία ασχολείται με την αποκλειστική διανομή στην ελληνική επικράτεια εισαγομένων τσιγάρων και συναφών προϊόντων καπνού.

Συγκεκριμένα, η εταιρία ασχολείται με την εισαγωγή και διανομή κατ' αποκλειστικότητα των παρακάτω τσιγάρων:

α) τσιγάρα με τα σήματα PRINCE, CECIL, CAINES και LOOK, τα οποία προμηθεύεται από την εταιρία HOUSE OF PRINCE,

β) τσιγάρα με τα σήματα WINSTON, MENTHOL, VAN-

TAGE, τα οποία εισάγει στην Ελλάδα η εταιρία JAPAN TOBACCO INTERNATIONAL AEBE (θυγατρική της παραγωγού εταιρίας του εξωτερικού),

Από 1.1.2002 η καθής εταιρία ανέλαβε και τη διανομή των τσιγάρων με τα σήματα CAMEL, MORE, SALEM, τα οποία επίσης εισάγει η παραπάνω εταιρία.

γ) τσιγάρα με τα σήματα SILK, BENSON, GALLAHER, SOBRANIC, MILDE SORTE, BLEND, STATE, τα οποία προμηθεύεται από την εταιρία GALLAHER HELLAS S.A (θυγατρική της παραγωγού εταιρίας του εξωτερικού).

II Α. Οι ισχυρισμοί των αιτούντων μπορούν να συνοψισθούν στα εξής: Μέχρι την 31.12.2001, οι αιτούντες προμηθεύονταν τα τσιγάρα με τα σήματα CAMEL, MORE, SALEM, από την εταιρία ΚΑΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ ΑΕ, η οποία παρήγαγε και διέθετε κατ' αποκλειστικότητα τις συγκεκριμένες μάρκες στην ελληνική αγορά. Από 1.1.2002 τα παραπάνω προϊόντα εισάγονται κατ' αποκλειστικότητα και διατίθενται στην ελληνική αγορά από την καθής εταιρία.

Στις 9.1.2002 οι εκπρόσωποι του επαγγελματικού σωματείου που έχουν συστήσει οι αντιπρόσωποι/διανομείς καπνοβιομηχανικών και συναφών ειδών επισκέφθηκαν την καθής εταιρία προκειμένου να συζητήσουν την περαιτέρω συνεργασία των αιτούντων - μελών, δεδομένου ότι τα συγκεκριμένα προϊόντα θα μπορούσαν να τα προμηθευτούν μόνο από την καθής. Κατά τη συνάντηση αυτή οι εκπρόσωποι της καθής δήλωσαν ότι δεν προτίθενται να τους προμηθεύσουν με τα προϊόντα που εκείνοι επιθυμούσαν υπό οποιουδήποτε όρους, ακόμη και με καταβολή του τιμήματος τοις μετρητοίς. Παράλληλα, η καθής δήλωσε ότι θα προμηθεύσει τις επιχειρήσεις που οι ίδια θα επιλέγει και με τις οποίες έχει συνάψει συμφωνίες αποκλειστικότητας.

Ύστερα από την παραπάνω άρνηση της καθής, όλοι οι αιτούντες απέστειλαν επιστολές με τις οποίες υπέβαλαν συγκεκριμένες παραγγελίες και ενημερώσαν την καθής ότι στις 4.2.2002 και ώρα 10:00 πμ θα μετέβαιναν στις αποθήκες της εταιρίας, προκειμένου να παραλάβουν τα συγκεκριμένα προϊόντα και να της καταβάλουν τοις μετρητοίς το τίμημα. Παρά το γεγονός ότι οι αιτούντες, στις 4.2.2002, βρίσκονταν στις αποθήκες της καθής, προκειμένου να παραλάβουν τα προϊόντα που είχαν παραγγείλει, η καθής αρνήθηκε να εκτελέσει έστω και μέρος των παραγγελιών, γεγονός το οποίο υποχρέωσε τους αιτούντες να μεταβούν στο πλησιέστερο αστυνομικό τμήμα και να υποβάλουν εγγράφως καταγγελία για άρνηση πώλησης.

Η κατά τα ανωτέρω άρνηση της καθής συνιστά, κατά τους αιτούντες, καταχρηστική εκμετάλλευση της δεσπόζουσας και μονοπωλιακής θέσης που αυτή κατέχει στην ελληνική αγορά και είναι αντίθετη με το άρθρο 2 του Ν. 703/1977 και ως εκ τούτου ζητούν από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, να υποχρεωθεί η καθής να παύσει τη συγκεκριμένη παράνομη συμπεριφορά και να της επιβληθούν οι ποινές που προβλέπονται στο άρθρο 9 του Ν. 703/1977.

II.Β. Οι ισχυρισμοί της καθής εταιρίας μπορούν να συνοψισθούν στα εξής: Η καθής εισάγει και διανέμει στην Ελλάδα εισαγόμενα τσιγάρα και συναφή προϊόντα καπνού, δυνάμει είτε αποκλειστικής εισαγωγής και διανομής με οίκο του εξωτερικού είτε συμβάσεως αποκλειστικής διανομής με την ελληνική θυγατρική εταιρία του οίκου του εξωτερικού. Η διανομή γίνεται, ως προς μεν τα

μεγάλα αστικά κέντρα (Αθήνα, Πειραιάς, Θεσσαλονίκη, Πάτρα) δια μέσου των πρατηρίων χονδρικής πώλησεως προϊόντων καπνού, των οποίων η ίδρυση και λειτουργία διέπεται από τον ν. 2805/54, ως προς δε την υπόλοιπη χώρα δια μέσου τοπικών διανομέων / αντιπροσώπων. Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, η καθής έχει συνάψει συμβάσεις με διανομείς/αντιπροσώπους στα μεγάλα αστικά κέντρα (πρατήρια χονδρικής πώλησεως) και στην υπόλοιπη Ελλάδα (αντιπρόσωποι). Συνολικά, η καθής έχει συνάψει 122 συμβάσεις αποκλειστικής διανομής.

Σύμφωνα με όσα υποστηρίζει η καθής, οι τιμές πώλησης των τσιγάρων είναι ίδιες για όλους τους πελάτες της, ανεξαρτήτως ύψους κύκλου εργασιών ή γεωγραφικής θέσης της κάθε επιχείρησης, δεδομένου ότι η καθής δεν εφαρμόζει πολιτική εκπτώσεων ή παροχών. Ως προς τον τελικό καταναλωτή, τα τσιγάρα και τα προϊόντα καπνού φέρουν επι της συσκευασίας ταινία ειδικού φόρου κατανάλωσης και Φ.Π.Α, στην οποία αναγράφεται η τιμή λιανικής πώλησης, ενώ απαγορεύεται η παροχή οποιασδήποτε έκπτωσης. Περαιτέρω, η παράδοση των προϊόντων της καθής γίνεται με μεταφορικά μέσα της εταιρίας ή τρίτων με ευθύνη και δαπάνες της. Σχετικά δε με την άρνηση πώλησης των προϊόντων της στους αιτούντες, η καθής ισχυρίζεται ότι δεν αρνήθηκε την πώληση προϊόντων της στους αιτούντες, αλλά, όπως τους ενημέρωσε, δεν ήταν σε θέση να εκτελέσει τις παραγγελίες τους στις 4.2.2002 και ότι η παράδοση των προϊόντων που ζητούσαν θα μπορούσε να γίνει μετά την παρέλευση 10 ημερών, δεδομένου ότι η εταιρία προγραμματίζει τις ανάγκες της σε αποθέματα τουλάχιστον ένα μήνα πριν. Ειδικότερα, για τις συγκεκριμένες μάρκες τσιγάρων που ζητούσαν οι αιτούντες, δεν υπήρχαν στατιστικά στοιχεία πωλήσεων προηγούμενων περιόδων, λόγω του ότι η διανομή των προϊόντων αυτών, από την καθής ξεκίνησε τον Ιανουάριο του 2002. Ως εκ τούτου, δεν μπορούσε να εκτιμηθεί με ασφάλεια εάν τα υπάρχοντα αποθέματα επαρκούσαν για την εξυπηρέτηση των πελατών (διανομέων) της και των αιτούντων.

Σύμφωνα με την καθής, στην υπό κρίση υπόθεση δεν συντρέχει ούτε το στοιχείο της ύπαρξης δεσπόζουσας θέσης, ούτε υπήρξε άρνηση πώλησης εκ μέρους της, επιπλέον δεν συντρέχει επείγουσα περίπτωση, ούτε οι αιτούντες υφίστανται ανεπανόρθωτη βλάβη και ως εκ τούτου ζητά την απόρριψη της αίτησης.

III. Επειδή σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 9 παρ. 4 του Ν. 703/1977, όπως ισχύει: «Η Επιτροπή Ανταγωνισμού είναι αποκλειστικά αρμόδια να λάβει ασφαλιστικά μέτρα αυτεπάγγελτα, κατόπιν αίτησης αυτού που έχει υποβάλει καταγγελία, κατά το άρθρο 24 του παρόντος νόμου, ή κατόπιν αίτησης του Υπουργού Εμπορίου, όταν πιθανολογείται παράβαση των άρθρων 1 και 2 του παρόντος νόμου και συντρέχει επείγουσα περίπτωση προς αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στον αιτούντα ή στο δημόσιο συμφέρον. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού μπορεί να απειλήσει χρηματική ποινή μέχρι ένα εκατομμύριο (1.000.000) δραχμές για κάθε ημέρα μη συμμόρφωσης προς την απόφασή της και να θεωρήσει αυτή καταπεσούσα, όταν με απόφασή της βεβαιώνεται η μη συμμόρφωση».

Όπως γίνεται παγίως δεκτό, απαραίτητη προϋπόθεση για το βάσιμο της αίτησης που ασκείται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων είναι, μεταξύ άλλων, η αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στον αιτούντα ή στο δημόσιο συμφέρον. Η ανεπα-

νόρθωτη βλάβη, έννοια γνωστή στο Διοικητικό Δίκαιο και ρυθμιζόμενη ειδικώς στα άρθρα 200 - 205 του νέου Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας και στο άρθρο 52 ΠΔ 18/1989, προϋποθέτει απειλούμενη ζημία του αιτούντος, της οποίας η επανόρθωση θα είναι αδύνατη ή ιδιαίτερα δυσχερής σε περίπτωση ευδοκίμησης του ενδίκου βοηθήματος που ασκείται κατά την τακτική διαδικασία. Δεν αρκεί, δηλαδή, η πιθανολόγηση απλής χρηματικής ζημίας του αιτούντος, αλλά απαιτείται να συντρέχει ιδιαίτερη οικονομική δυσχέρεια, η οποία να μπορεί να αποβεί καταστρεπτική για τον αιτούντα ή να επιφέρει ισχυρό οικονομικό κλονισμό του (ΕπΑνΣτΕ 484/2001, Αρμ. 2002, σελ. 112). Σε περίπτωση που η Επιτροπή Ανταγωνισμού δεν πιθανολογεί την ύπαρξη τέτοιας βλάβης απορρίπτει την αίτηση ως ουσιαστικά αβάσιμη (Ε.Α. 124/1998, 35/II/1999, 38/II/1999, 212/III/ 2002 και 215/III/2002).

Από την ακροαματική διαδικασία και τη μελέτη του φακέλου δεν πιθανολογήθηκε ότι συντρέχει επείγουσα περίπτωση προς αποτροπή άμεσα επικείμενου κινδύνου ανεπανόρθωτης βλάβης στους αιτούντες διότι, πρώτον, οι περισσότεροι από αυτούς εμπορεύονται, επιπλέον των τσιγάρων, ζαχαρώδη προϊόντα και ψιλικά και συνεπώς η οικονομική τους δραστηριότητα δεν περιορίζεται στην πώληση τσιγάρων, δεύτερον, προμηθεύονται (έστω και με μικρότερη προμήθεια) τα προϊόντα της καλής, που αποτελούν αντικείμενο της αίτησης, από τους κατά τόπους αντιπροσώπους της, με αποτέλεσμα να συνεχίζουν τη διάθεση των προϊόντων της καλής, τρίτον, διαθέτουν αποκλειστικά τα προϊόντα της εταιρίας ΚΑ-ΠΝΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΡΕΛΙΑ Α.Ε. και επομένως διαθέτουν συγκριτικό πλεονέκτημα στη διάθεση των συγκεκριμένων προϊόντων και τέταρτον, δεν μειώθηκαν οι πωλήσεις των άλλων προϊόντων που εμπορεύονται οι αιτούντες διότι ούτε υποστηρίχθηκε, ούτε βεβαίως πιθανολογήθηκε ότι αυτοί απώλεσαν πελατεία, σε τέτοιο μάλιστα βαθμό που να υπάρχει κίνδυνος αδυναμίας συνέχισης των επιχειρήσεών τους. Με δεδομένο δε ότι οι λιανικές τιμές στα τσιγάρα είναι ενιαίες για όλη την επικράτεια και δεν επιτρέπονται οι εκπτώσεις, συνάγεται ότι δεν θα προσέκυπτε οικονομικό όφελος υπερ των καταναλωτών ακόμη και εάν γίνονταν δεκτοί οι ισχυρισμοί των αιτούντων. Ενόψει των ανωτέρω, παρέλκει η εξέταση της συνδρομής των προϋποθέσεων των άρθρων 1 και 2 του Ν. 703/1977 και επομένως αποφασίζεται η απόρριψη της αίτησης ως ουσίας αβάσιμης.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή απορρίπτει ομόφωνα την από 20.2.2002 αίτηση: 1) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αφοί Γ. Ζαζόπουλοι Ο.Ε.», 2) Του Σταύρου Βαλαβάνη, 3) Του Ιωάννη Μάνθου, 4) Του Γεωργίου Αντωνάτου, 5) Του Λουκά Πανταζή, 6) Του Νικολάου Παναγιωτίδη, 7) Του Ιωάννη Κασίδα, 8) Της ομόρρυθμης εταιρίας με την επωνυμία: «Αφοί Μ. Πιστοφίδη Ο.Ε.», 9) Της Βαρβάρας Ζαχαρακούλη, 10) Του Αναστασίου Χριστοφορίδη, 11) του Ν. Θεοφανόπουλου και 12) Της Φωτεινής Αγγελοπούλου, για λήψη ασφαλιστικών μέτρων ως ουσιαστικά αβάσιμη.

Η απόφαση εκδόθηκε την 10 Ιουλίου 2002.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΑΝΙΕΡΑ

Απόφαση 7/III/2002

(3)

Γνωμοδότησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού επί του από 14.2.2002 ερωτήματος της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως προς το αν οι συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του Ν. 2000/91, όπως ισχύει, εξαιρούνται των διατάξεων περί προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων του Ν. 703/77.

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΣΕ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

Συνεδρίασε στην αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης την 15η Φεβρουαρίου 2002, ημέρα Παρασκευή και ώρα 14:30 με την εξής σύνθεση:

Πρόεδρος: Δημήτριος Τζουγανάτος

Μέλη: Ηλίας Βλάσσης

Θεόδωρος Δεληγιαννάκης

Παναγιώτης Μαντζουράνης,

Κωνσταντίνος Ηλιόπουλος

Λεωνίδας Νικολούζος,

Χαρίσιος Ταγαράς και

Νικόλαος Βέττας

Γραμματέας: Σωτηρία Πανιέρα, κωλυόμενης της τακτικής Αλεξάνδρας - Μαρία Ταραμπίκου.

Λόγω της σοβαρότητας του θέματος, με απόφαση του Προέδρου της Ε.Α., τη συνεδρίαση είχαν προσκληθεί να παρακολουθήσουν και να εκφράσουν γνώμη και τα αναπληρωματικά Μέλη της Ε.Α.. Από τα Αναπληρωματικά Μέλη, παρακολούθησαν τη συνεδρίαση τα Μέλη Νικόλαος Καραμητσάνης και Γεώργιος Τριανταφυλλάκης καθώς και ο Αναπληρωτής Πρόεδρος Ηλίας Σουφλερός.

Τα λοιπά Τακτικά και Αναπληρωματικά Μέλη απουσίαζαν, καίτοι προσκληθέντα, λόγω δικαιολογημένου κωλύματος.

Θέμα της συνεδρίασης ήταν η σύνταξη γνωμοδότησης επί του από 14.2.2002 (Α.Π.501) ερωτήματος της Γραμματείας της Επιτροπής Ανταγωνισμού ως προς το αν οι συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του Ν. 2000/91, όπως ισχύει, εξαιρούνται των διατάξεων περί προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων του Ν. 703/77.

Η συζήτηση διεκόπη και συνεχίστηκε στη συνεδρίαση της 13ης Μαρτίου 2002, ημέρα Τετάρτη και ώρα 16:00, στην ίδια ως άνω αίθουσα 611 της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης με συμμετοχή των μελών της αρχικής σύνθεσης κατά την οποία η Επιτροπή Ανταγωνισμού

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Α. Κατά το άρθρο 8ε («Γνωμοδοτικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Ανταγωνισμού») του Ν. 703/77, όπως ισχύει, η Επιτροπή Ανταγωνισμού παρέχει τη γνώμη της για θέματα ανταγωνισμού με δική της πρωτοβουλία προς τον οποιοδήποτε κατά περίπτωση αρμόδιο Υπουργό. Έχει συνεπώς την αρμοδιότητα η Επιτροπή Ανταγωνισμού να επιληφθεί αυτεπαγγέλτως και να γνωμοδοτήσει για τις διατάξεις του Ν. 2000/91.

Β.1. Κατά το άρθρο 1 παρ.1 εδάφ. β του Ν. 2000/91, ως ιδιωτικοποίηση επιχειρήσεων ορίζεται η μεταβίβαση σε ιδιώτες φορέων του Δημοσίου ή περιουσιακών στοιχείων, δικαιωμάτων και προνομίων των φορέων αυτών, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 5 του παρόντος. Ειδικότερα δε, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. 1 του ίδιου νόμου, η κατά περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 1 του παρόντος νόμου «ιδιωτικοποίηση πραγματοποιείται με έναν από τους παρακάτω τρόπους ή με συνδυασμό αυτών :

α. Πώληση σε ιδιώτες ολόκληρης της επιχείρησης, όταν αυτή ανήκει εξ ολοκλήρου σε φορείς του δημοσίου.

β. Πώληση σε ιδιώτες του συνόλου των μετοχών ή του πακέτου της πλειοψηφίας των μετοχών ανώνυμης εταιρίας ή των εταιρικών μεριδίων εταιρίας περιορισμένης ευθύνης, που ανήκουν σε έναν ή σε περισσότερους φορείς του Δημοσίου ή της συμμετοχής του σε άλλης μορφής εταιρίες.

γ. Εισαγωγή στο Χρηματιστήριο και πώληση σε ιδιώτες του συνόλου ή μέρους των μετοχών επιχείρησης, που ανήκει σε έναν, ή περισσότερους φορείς του Δημοσίου.

δ. Πώληση σε ιδιώτες παγίων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης μεμονωμένων ή λειτουργικών συνόλων ή αυτοτελών μονάδων παραγωγής διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας και λοιπών δικαιωμάτων.

ε. Μίσθωση σε ιδιώτες των αναφερόμενων στην περίπτωση δ' της παραγράφου αυτής περιουσιακών στοιχείων του φορέα, με ή χωρίς δικαίωμα εξαγοράς, για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και με ή χωρίς ταυτόχρονο με την εκμίσθωση καθορισμό του τιμήματος εξαγοράς.

στ. Ανάθεση σε ιδιώτες της διαχείρισης της επιχείρησης, με ή χωρίς δικαίωμα εξαγοράς για συγκεκριμένη χρονική περίοδο και με ή χωρίς ταυτόχρονο με την ανάθεση καθορισμό του τιμήματος εξαγοράς.

ζ. Παραχώρηση σε ιδιώτες αδειών χρήσης και χορήγησης αδειών εκμετάλλευσης μεταλλείων και άλλων εγκαταστάσεων.

2. Κατά το άρθρο 10 παρ. 3 και 4 του ιδίου νόμου «σε περίπτωση αποκρτικοποίησης (κατάργησης ή συγχώνευσης, ιδιωτικοποίησης και εκκαθάρισης φορέων) που γίνεται, σύμφωνα με τον παρόντα νόμο αίρονται όλοι οι περιορισμοί και οι δεσμεύσεις που απορρέουν από τον Ν.1297/1972 και καταργούνται όλες οι προβλεπόμενες από τον νόμο αυτόν φορολογικές και λοιπές συνέπειες της μη τήρησης των παραπάνω περιορισμών, δεσμεύσεων και προϋποθέσεων. Αίρονται, επίσης χωρίς άλλη ρύθμιση, όλοι οι περιορισμοί οικονομικής, νομικής ή άλλης φύσεως, που επιβάλλονται από άλλες ισχύουσες διατάξεις, που αφορούν στη μεταβίβαση μετοχών ή εταιρικών μεριδίων της επιχείρησης αυτής, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί παραμεθόριων περιοχών του Ν. 1892/1990. Όπου από την ισχύουσα νομοθεσία απαιτούνται άδειες, εγκρίσεις, βεβαιώσεις, πιστοποιητικά ή άλλα έγγραφα οιασδήποτε αρχής σχετιζόμενα με τη διαδικασία της αποκρτικοποίησης των φορέων του Νόμου αυτού, τα αρμόδια για την έκδοση των εγγράφων αυτών όργανα υποχρεούνται να αποφαινόμενα μέσα σε 15 ημέρες από την υποβολή σ' αυτά της σχετικής αίτησης, διαφορετικά, με την πάροδο άπρακτης της παραπάνω προθεσμίας, θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί αμετακλήτως το αιτηθέν έγγραφο. Στην τελευταία αυτή περίπτωση επέχει τη θέση της αιτηθείσας άδειας, έγκρισης, απόφασης, πιστοποιητικού ή οιασδήποτε άλλου αιτηθέντος εγγράφου, η υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/1986 του νόμιμου εκπροσώπου του φορέα, ότι υπεβλήθη αίτηση στην αρμόδια αρχή και ότι παρήλθαν από της υποβολής της 15 ημέρες χωρίς να απορριφθεί η σχετική αίτηση. Στην υπεύθυνη αυτή δήλωση επισυνάπτεται η υποβληθείσα αίτηση και οποιασδήποτε μορφής απόδειξη της ημερομηνίας υποβολής της».

3. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 29 παρ.1 και 2 του Ν. 2685/1999 «Οι απαλλαγές που προβλέπονται από την παρ. 13 του άρθρου 46α του Ν. 1892/1990, σε συνδυασμό με την παρ. 16 του ιδίου άρθρου, περιλαμβάνουν και τη φορολογία εισοδήματος, εφαρμόζονται δε και στις πάσης φύσεως

συμβάσεις που συνομολογούνται σύμφωνα με το άρθρο 5 και κατά τη διαδικασία των άρθρων 6,8 και 9 του Ν. 2000/1991 και στις συνεπεία αυτών μεταβιβάσεις ακινήτων, κινητών, μετοχών ή πάσης φύσεως δικαιωμάτων, μεταγραφές και πάσης φύσεως πράξεις προς πραγμάτωσή τους, περιλαμβανομένης της συστάσεως και εγγραφής υποθήκης, της εγγραφής προσημειώσεως υποθήκης και της συστάσεως ενεχύρου. Στις ανωτέρω συμβάσεις η μεταβίβαση ονομαστικών ή ανώνυμων μετοχών που δεν έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο, γίνεται με ιδιωτικό έγγραφο που κατατίθεται στην αρμόδια για τον αγοραστή Δ.Ο.Υ. εντός δέκα (10) ημερών από την υπογραφή του «σε περίπτωση δε κατά την οποία για τη μεταβίβαση οποιωνδήποτε περιουσιακών στοιχείων ή ολόκληρης της επιχείρησης ή των μετοχών απαιτείται προηγούμενη άδεια ή έγκριση οποιασδήποτε αρχής ή η διενέργεια γνωστοποίησης ή τήρησης της διαδικασίας, η άδεια θεωρείται ότι έχει παρασχεθεί και δεν απαιτείται γνωστοποίηση ή η τήρηση της σχετικής διαδικασίας».

Γ. Από τις ανωτέρω, ειδικές έναντι των διατάξεων του Ν. 703/77 ρυθμίσεις, ιδίως δε με αυτή του άρθρου 29 παρ.2 περ. β) του Ν. 2685/99, προκύπτει, κατά την άποψη της πλειοψηφίας της Επιτροπής, ότι οι συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, δια των οποίων πραγματοποιείται η ιδιωτικοποίηση, έστω και αν πληρούν τις προϋποθέσεις του άρθρου 4β Ν. 703/77, δεν εμπίπτουν στον έλεγχο της Επιτροπής Ανταγωνισμού. Το γεγονός ότι στο πλαίσιο ελέγχου συγκεντρώσεων η Επιτροπή δεν χορηγεί κατά κυριολεξία «άδεια ή έγκριση» αλλά απλώς απαγορεύει τη συγκέντρωση εφόσον αυτή μπορεί να περιορίσει σημαντικά τον ανταγωνισμό στην εθνική αγορά, δεν αρκεί για να θέσει υπό αμφισβήτηση τη βούληση του νομοθέτη, ο οποίος φαίνεται ότι εκφράσθηκε εν προκειμένω με πολύ ευρύ τρόπο, ώστε να αποκλείσει τον έλεγχο «οποιασδήποτε αρχής» και να διευκολύνει τη διαδικασία ιδιωτικοποίησης. Βεβαίως, η «παράκαμψη» των αρμοδιοτήτων της Επιτροπής Ανταγωνισμού είναι δυνατόν να θέτει σε κίνδυνο τη λειτουργία του ανταγωνισμού στις εμπλεκόμενες αγορές, ωστόσο, η ιδιωτικοποίηση μπορεί να παρουσιάζει γενικότερα οικονομικά πλεονεκτήματα ή να εξυπηρετεί υπέρτερο δημόσιο συμφέρον και να δικαιολογεί τον περιορισμό του ανταγωνισμού που αναμένεται να προκύψει από τη συγκέντρωση. Εφόσον οι λόγοι αυτοί δικαιολογούν την κατ' εξαίρεση έγκριση από τους Υπουργούς Οικονομίας και Ανάπτυξης μιας συγκέντρωσης που έχει απαγορευθεί από την Επιτροπή Ανταγωνισμού, η ρύθμιση του άρθρου 29 παρ.2 περ. β) ν.2685/99 δεν παρουσιάζει κατ' αποτέλεσμα σημαντική απόκλιση από το σύστημα ελέγχου που εισάγει ο ν.703/77. Πράγματι, υπό το καθεστώς και των δύο ρυθμίσεων η έγκριση παρέχεται από το όργανο που φέρει την πολιτική ευθύνη για την εξασφάλιση συνθηκών αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην εθνική αγορά. Στην περίπτωση του άρθρου 29 παρ.2 περ. β) ν. 2685/99 η απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής καλύπτει τις συγκεντρώσεις επιχειρήσεων, με τις οποίες πραγματοποιείται η ιδιωτικοποίηση. Επειδή όμως η απόφαση αυτή υποκαθιστά την διαδικασία ελέγχου συγκεντρώσεων, πρέπει να βρίσκεται σε αρμονία με τις βασικές αρχές του Ν. 703/77.

Κατά την άποψη όμως ενός μέλους της Επιτροπής Ανταγωνισμού, τίθεται με τις ανωτέρω ρυθμίσεις ζήτημα πιθανής αντίθεσης των σχετικών διατάξεων προς το γενικό νομοθετικό πλαίσιο τόσο της ελληνικής όσο και της κοινοτικής έννομης τάξης. Τα προβλήματα που μπορούν να ανακύψουν δεν συναρτώνται με την επιλογή της απο-

κρατικοποίησης καθ' εαυτήν. Και τούτο διότι είναι αδιαμφισβήτητο ότι τόσο οι κρατικοποιήσεις επιχειρήσεων όσο και οι ιδιωτικοποιήσεις, ως τέτοιες δεν εμπίπτουν γενικώς στο πεδίο εφαρμογής των κανόνων ανταγωνισμού. Η διαπίστωση αυτή ισχύει όχι μόνον στα πλαίσια της ελληνικής έννομης τάξης, αλλά και της κοινοτικής. Οι διατάξεις των άρθρων 81 (πρ.85) και 82 (πρ. 86) Σ - ΕΚ έχουν ως αντικείμενο συμπεριφορά επιχειρήσεων και δεν εφαρμόζονται για την αντιμετώπιση μέτρων νομοθετικού ή διοικητικού χαρακτήρα από τα κράτη μέλη. Τούτο αποτελεί βασική αρχή του κοινοτικού δικαίου που διακρίνει δύο κατηγοριών κανόνες: εκείνους που αφορούν στα κράτη μέλη και εκείνους των οποίων αποδέκτες είναι οι επιχειρήσεις.

Η δικαιοπολιτικά «ουδέτερη» αυτή στάση του κοινοτικού δικαίου, σε σχέση με τις κρατικοποιήσεις ή ιδιωτικοποιήσεις επιχειρήσεων, τεκμηριώνεται περαιτέρω και από την ύπαρξη της ρητής διάταξης του άρθρου 256 (πρ.222) Σ - ΕΚ, σύμφωνα με το οποίο η Συνθήκη δεν προδικάζει με κανένα τρόπο το καθεστώς ιδιοκτησίας στα κράτη μέλη. Εν προκειμένω είναι χαρακτηριστικό ότι η Λευκή Βίβλος της Επιτροπής για την «προετοιμασία των συνδεδεμένων κρατών της Ανατολικής Ευρώπης για την ολοκλήρωσή τους στην εσωτερική αγορά της Ένωσης» (εγγρ.Κομ [95] 1995) δεν περιέχει συστάσεις για την ιδιωτικοποίηση των κρατικών οικονομικών. Η Επιτροπή περιορίζεται στην επισήμανση της τήρησης των άρθρων 31 και 87 Σ - ΕΚ (πρ. 37 και 90).

Πρόβλημα μπορεί να ανακύψει από την παράλειψη από τα κράτη μέλη των υποχρεώσεων που υπέχουν από τη Συνθήκη να διαφυλάσσουν τη λειτουργία του ανταγωνισμού. Τούτο αποτελεί άλλωστε και συνταγματική επιταγή, για το εσωτερικό δίκαιο όλων των κρατών μελών, το οποίο διαπνέεται σε γενικές γραμμές από τις ίδιες αρχές.

Ειδικώς για την ελληνική έννομη τάξη, μπορεί να λεχθεί ότι μέτρα που αναιρούν ή έστω θέτουν σε κίνδυνο τον ανταγωνισμό ως θεσμό και κατ' επέκταση το σύστημα της οικονομίας της αγοράς που αποτελεί το θεμέλιο του κρατούντος κοινωνικοοικονομικού καθεστώτος δεν επιτρέπονται από το Σύνταγμα, πυρήνας του οποίου, ειδικώς για τα αναγνωριζόμενα ατομικά δικαιώματα του πολίτη, είναι η κατοχύρωση της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας (άρθρο 5 Σ) και, κατ' ακολουθία, η εξασφάλιση της ελεύθερης οικονομικής δράσης. Τα πλαίσια αυτά θέτουν ένα ευδιάκριτο συνταγματικό όριο στην πολιτική είτε των κρατικοποιήσεων είτε των ιδιωτικοποιήσεων κλπ., η οποία δεν επιτρέπεται να ασκείται σε βάρος της λειτουργίας του ανταγωνισμού ως θεσμού.

Ειδικότερα δε δεν είναι νοητό να σταθμίζονται ως υπέρτερα εκείνα τα νομοθετικά ή κανονιστικά μέτρα που στοχεύουν στην προστασία δημοσιονομικών συμφερόντων, σε σχέση με τους κανόνες που αποσκοπούν στην προστασία του ανταγωνισμού ως της πεμπτούσιδας του οικονομικού συστήματος της αγοράς.

Άρση της σύγκρουσης διατάξεων η οποία πραγματοποιείται σε βάρος της προστασίας του ανταγωνισμού θέτει ζήτημα συμβατότητας της σχετικής ρύθμισης τόσο σε σχέση με τη συνταγματικότητά της, όσον και αναφορικά προς την κοινοτική νομιμότητά της, δεδομένου ότι η δημιουργία ενός καθεστώτος που να εξασφαλίζει ανέθετο ανταγωνισμό μέσα στην εσωτερική αγορά, αποτε-

λεί ρητή επιταγή και σκοπό της Συνθήκης (άρθρο 3Ζ) και διασφαλίζεται με την έκδοση σχετικών κανονισμών.

Η κοινοτική νομολογία μάλιστα είναι ιδιαίτερα αυστηρή. Δεν επιτρέπεται στα κράτη μέλη να λαμβάνουν μέτρα τα οποία κατά το πρακτικό τους αποτέλεσμα αίρουν ή καταργούν τους ισχύοντες για τις επιχειρήσεις κανόνες ανταγωνισμού (βλ. ΔΕΚ της 16 - 7 - 1977 υπόθεση ATAB και ΔΕΚ της 5 - 10 - 1995 υπόθεση Centto Servizio Spedipporto). Ένα μέτρο είναι αντίθετο προς τη νομολογία του ΔΕΚ, όταν έχει ως αντικείμενο τη συμπεριφορά μιας επιχείρησης, που είναι με τη σειρά της αντίθετη προς τους κανόνες ανταγωνισμού. Αν μια επιχείρηση προσκρούει στα άρθρα 81 και 82 κρίνεται κατά τα άρθρα αυτά, ανεξάρτητα προς το αν η συμπεριφορά της είναι αποτέλεσμα αυτορύθμισης ή αξιοποίησης κρατικού μέτρου που ενδεχομένως την επέβαλε ή έστω την κατέστησε δυνατή. Η ευθύνη του κράτους μέλους είναι σε κάθε περίπτωση παρπόμενη.

Έτσι λοιπόν, εφόσον ένα κρατικό μέτρο προσδίδει σε μια επιχείρηση μονοπωλιακή ή έστω δεσπόζουσα θέση και η επιχείρηση χρησιμοποιεί καταχρηστικά τη θέση αυτή, τότε ανακύπτει θέμα ευθύνης κατά το κοινοτικό δίκαιο του κράτους μέλους (βλ. ΔΕΚ της 5.10.1995).

Η καταχρηστική συμπεριφορά της επιχείρησης που απέκτησε δεσπόζουσα θέση, ανεξάρτητα από το αν ευνοήθηκε ή εξαναγκάστηκε προς τούτο, καταλογίζεται και στο κράτος μέλος, γιατί με την επίμαχη διάταξή του δημιούργησε μια κατάσταση που εγκυμονούσε κινδύνους για τον ανταγωνισμό.

Η παράλειψη ενός κράτους μέλους να λάβει μέτρα απαγόρευσης της δημιουργίας μονοπωλιακής ή δεσπόζουσας θέσης, θέτει επομένως ζήτημα ευθύνης του κατά το κοινοτικό δίκαιο.

Περαιτέρω είναι άξιο επισήμανσης ότι οι ιδιωτικοποιήσεις που οδηγούν σε συγκέντρωση επιχειρήσεων που είναι κοινοτικού ενδιαφέροντος δεν νοείται να εξαιρούνται από την αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στοιχειώδεις λόγοι αναλογικής εφαρμογής και ισότητας επιβάλλουν να ισχύει το ίδιο και για πρακτικές επιχειρήσεων, που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της εσωτερικής έννομης τάξης των κρατών μελών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού κατά πλειοψηφία γνωμοδοτεί, ότι οι συγκεντρώσεις επιχειρήσεων που λαμβάνουν χώρα στο πλαίσιο του Ν. 2000/91, όπως ισχύει, εξαιρούνται των διατάξεων του προληπτικού ελέγχου συγκεντρώσεων του Ν. 703/77. Η Επιτροπή Ανταγωνισμού υπό την ανωτέρω διαμορφωθείσα πλειοψηφία, αναγνωρίζει ότι η Διοίκηση, αποφασίζουσα υπό οποιαδήποτε μορφή επί αποκρατικοποιήσεων επιχειρήσεων, δύναται να εξαιρεί, δια νόμου, αυτές από την αρμοδιότητα της Επιτροπής Ανταγωνισμού.

Ωστόσο επισημαίνει η Επιτροπή Ανταγωνισμού ότι η Διοίκηση οφείλει να λαμβάνει υπόψη της την τήρηση των γενικών αρχών του Ν. 703/77, ήτοι την εξασφάλιση συνθηκών ανέθετου ανταγωνισμού σε κάθε αγορά.

Η γνωμοδότηση εκδόθηκε την 15η Μαρτίου 2002.

Η απόφαση να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο Πρόεδρος

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΤΖΟΥΓΑΝΑΤΟΣ

Η Γραμματέας

ΣΩΤΗΡΙΑ ΠΑΝΙΕΡΑ